

Żołnierze!... Spotkał was ten zaszczyt niezmierny, że pierwsi pójście do Królestwa i przestąpienie granicę rosyjskiego zaboru ¹⁾, jako czołowa kolumna wojska polskiego, idącego walczyć za oswobodzenie ojczyzny. Wszyscy jesteście równi wobec ofiar, jakie ponieść macie. Wszyscy jesteście żołnierzami. Nie naznaczam szarż, każę tylko doświadczonym wśród was pełnić funkcje dowódców. Szarże uzyskacie w bitwach. Każdy z was może zostać oficerem, jak również każdy oficer może znów zejść do szeregowców, czego oby nie było... Patrzę na was, jako na kadry, z których rozwinąć się ma przyszła armia polska, i pozdrawiam was, jako pierwszą kadrową kompanię.

ODEZWA NA WKROCZENIE WOJSK POLSKICH DO KRÓLESTWA KONGRESOWEGO

Odezwa Józefa Piłsudskiego na wkroczenie oddziałów wojsk polskich do Królestwa Kongresowego wydana została w dn. 12. VIII. 1914 r. i opublikowana w Krakowie jako druk ulotny z datą 10. VIII. Ponad tekstem, podpisanym przez Komendanta Głównego Wojsk Polskich, znajduje się na powyższym druku odezwa Rządu Narodowego, ponadto odezwa Komisji Skonfederowanych Stronnictw Niepodległościowych. Tekst odezwy Rządu Narodowego brzmiał:

«Polacy! W Warszawie utworzył się Rząd Narodowy ²⁾. Obowiązkiem wszystkich Polaków jest skupić się solidarnie pod jego władzą. Komendantem polskich sił wojskowych mianowany został obywatel Józef Piłsudski, którego rozporządzeniom wszyscy ulegać winni.

Warszawa, 3 sierpnia 1914.

Rząd Narodowy.

Tekst odezwy napisał Leon Wasilewski.

Wybiła godzina rozstrzygająca! Polska przestała być niewolnicą i sama chce stanąć o swoim losie, sama chce budować swą przyszłość, rzucając na szalę wypadków własną siłę

¹⁾ Kompania «Kadrowa» przekroczyła granicę o świcie dn. 6 sierpnia.

²⁾ Decyzja powstania Rządu Narodowego w Warszawie, do którego utworzenia nie doszło, polegała na zamiarze uniezależnienia się od stronnictw politycznych galicyjskich i przeniesienia ośrodka politycznego do Królestwa Kongresowego, co umożliwiałoby jednoczesne uniezależnienie się od Austrii.

oreźną. Kadry armii polskiej wkroczyły na ziemię Królestwa Polskiego, zajmując ją na rzecz jej właściwego, istotnego, jedynego gospodarza — Ludu Polskiego, który ją swą krwawicą użyźnił i wzbogacił. Zajmują ją w imieniu Władzy Naczelnej Rządu Narodowego. Niesiemy całemu Narodowi rozkucie kajdan, poszczególnym zaś jego warstwom warunki normalnego rozwoju.

Z dniem dzisiejszym cały Naród skupić się winien w jednym obozie pod kierownictwem Rządu Narodowego. Poza tym obozem zostaną tylko zdrajcy, dla których potrafimy być bezwzględni.

Komendant Główny Wojska Polskiego
Józef Piłsudski.

ROZKAZ O POWSTANIU NACZELNEGO KOMITETU NARODOWEGO I LEGIONÓW

Naczelny Komitet Narodowy (N. K. N.), o którego powstaniu zawiadamia w poniższym rozkazie Józef Piłsudski swoich żołnierzy, powstał w dn. 16 sierpnia, w rezultacie obrad Sejmowego Koła Polskiego, złożonego z posłów polskich do Sejmu galicyjskiego i Parlamentu austriackiego.

Utworzenie Naczelnego Komitetu Narodowego i powzięcie przezeń uchwały formowania Legionów Polskich, zostało spowodowane niedostatecznym poparciem zbrojnego wystąpienia Piłsudskiego przez ludność Królestwa i nadzieją polityków galicyjskich na korzystne rozwiązanie sprawy polskiej przez Austrię. Jakkolwiek dla naczelnej idei Józefa Piłsudskiego wykładnia polityczna Naczelnego Komitetu Narodowego staje się ciężkim kompromisem, kończącym okres samodzielności politycznej i wojskowej — Piłsudski, wobec trudności, w jakich się znalazł, przyjmuje opiekę N. K. N. i oddaje swoje oddziały na kadrę Legionów Polskich. W rezultacie tej decyzji wydaje rozkaz poniższy, który wedle wytycznych Piłsudskiego zredagował Kazimierz Sosnkowski.

Kielce, 22 sierpnia 1914.

Żołnierze!

Wśród powszechnej bierności naszego społeczeństwa wypadki dziejowe zaskoczyły Polaków, zostawiając ich bez określonych decyzji, bez możliwości jednolitego i silnego postępowania.

Koniecznem było, by najśmielsi i najenergiczniejsi wzięli